

*Матеріали VIII Міжнародної науково-технічної конференції молодих учених та студентів.
Актуальні задачі сучасних технологій – Тернопіль 27-28 листопада 2019.*

УДК 332

Д.В. Левченко

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ АПК УКРАЇНИ

D.V. Levchenko

FEATURES OF THE AIC ENTERPRISES POTENTIAL OF UKRAINE

Агропромисловий комплекс є одним з пріоритетних секторів нарощування експортного потенціалу економіки України, базою для забезпечення продовольчої безпеки країни. Але, незважаючи на його високий потенціал, ефективність функціонування підприємств агропромислового комплексу країни значно поступається ефективності аграрних підприємств розвинутих країн світу. Успіх в аграрному бізнесі визначається не доступом до природних ресурсів, а впровадженням розробок новітніх технологій, своєчасного отримання необхідної інформації, продукування нових ідей. Сьогодні основним завданням аграрного сектора економіки є нарощування потенціалу не за рахунок ресурсної бази, але завдяки впровадженню інноваційних підходів до ведення сільського господарства.

Вивченням питань, пов'язаних із ефективністю функціонування АПК України, займається велике коло вчених теоретиків та практиків. Зокрема, Абрамович І. А., Дешевова Н.В., Сокольська Т.В., О.В. Собкевич, В. М. Русан, А. Д. Юрченко, О. В. Ковальова розглядають проблеми підвищення ефективності ресурсного потенціалу аграрної сфери та наголошують на необхідності впровадження інновацій.

Основою розвитку та функціонування агробізнесу є його системний характер. На думку І.А.Абрамовича[1] агробізнес слід розглядати як найбільш прогресивну і високоефективну форму спільної організації виробництва продовольства, в якій усі його галузі інтегровані в одній структурно завершеній, збалансованій, технологічно, економічно та організаційно пов'язаній системі, основне завдання якої полягає в максимальному забезпеченні населення продовольчими товарами. Аграрний сектор являє собою складне поєднання багатьох виробничо-організаційних структур у певну систему, метою функціонування якої є задоволення потреб суспільства.

Дешевова Н.В. [2] пропонує таке визначення ресурсного потенціалу аграрної сфери: складна, безперервно відтворювальна система, елементами якої є всі його компоненти, а зв'язки між ними визначаються соціальними, економічними, політичними, інфраструктурними та ін. чинниками, що зумовлюють функціонування і розвиток аграрної економіки». Основними складовими потенціалу вона виділяє такі компоненти як природний, трудовий, фінансовий та матеріально-технічний.

Для розуміння особливостей формування потенціалу підприємств АПК України необхідно детальніше проаналізувати всі складові компоненти.

Чільне місце серед складових природного потенціалу займає земля як основний природний ресурс розвитку агросфери. Земельний фонд України становить 60354,8 тис.га, і характеризується високим рівнем освоєння. Однак, значні площі займають ґрунти з незадовільними властивостями [3,4]. Одним із недоліків сьогоденного правового регулювання є невпорядкованість земельного кадастру, неправомірне відчуження та захоплення земель. Спірним на сьогодні залишається питання продажу землі. З огляду на те, що сільське населення є базою відтворення трудових ресурсів у сільському господарстві, створення необхідних умов для продуктивної зайнятості в аграрній сфері сприятиме нарощуванню обсягів виробництва сільськогосподарської продукції та підвищенню ефективності аграрної галузі[5]. Поєднання трудового

потенціалу із потенціалом територій сприяє підвищенню ролі об'єднаних територіальних громад, основним завданням яких на сьогодні є створення належних умов для проживання сільського населення та стимулювання повернення трудових мігрантів. Важливим для формування потенціалу територій є використання можливостей транскордонного співробітництва та формування екосистеми інноваційного підприємництва [6]. Фінансовий потенціал забезпечується поєднанням власних, інвестиційних та кредитних ресурсів. Відповідно Законом України „Про Державний бюджет України на 2019 рік” (зі змінами) Мінагрополітики передбачені видатки в обсязі 12 341 643,0 тис. грн., з них за основними програмами підтримки розвитку АПК – 5 909,0 млн. грн., в тому числі [7].

Можна виділити наступні особливості та функції інновацій, які сприятимуть підвищенню потенціалу підприємств АПК України: забезпечення динамічності та гнучкості; вдосконалення управління; розробка новітнього інформаційно-технічного забезпечення. На сьогодні інноваційна активність сільськогосподарських підприємств зростає, здебільшого за рахунок оновлення матеріально-технічної бази агрохолдингами. М. А. Полегенька [8] вважає, що основним бар'єром впровадження інновацій агропромисловими підприємствами є відсутність дієвих економічних стимулів, які б заохочували підприємства здійснювати технологічну модернізацію шляхом активного впровадження інновацій у виробництво.

Існують значні невикористані резерви збільшення виробництва продукції, підвищення її якості і, як наслідок, конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках. Сьогодні важливим аспектом є забезпечення гнучкості, швидкої реакції на зміну запитів споживачів, нарощування ланцюгів доданої вартості в аграрній сфері, збільшення частки їх продукції на ринку.

Література

1. Абрамович І. А. Теоретичні основи та форми прояву аграрного бізнесу / І. А. Абрамович [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [irbis-nbuv.gov.ua > cgi-bin > irbis_nbuv > cgiirbis_64 > S21STN=1](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64/S21STN=1)
2. Дешевова Н. В. Системні аспекти виробництва ресурсного потенціала аграрного виробництва регіона / Н. В. Дешевова // Научний журнал КубГАУ – 2012. - №77 (03). – С. 72-75.
3. Концепція загальнодержавної програми використання та охорони земель до 2022 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.myland.org.ua>.
4. Сокольська Т. В. Відтворення ресурсного потенціалу агросфери як чинника економічного зростання / Т. В. Сокольська // Науковий вісник херсонського державного університету. Вип. 3, Ч. 1., 2014. – С. 272-275.
5. Ресурсний потенціал аграрної сфери: проблеми та завдання ефективного використання : аналіт. Доп. / О. В. Собкевич, В. М. Русан, А. Д. Юрченко, О. В. Ковальова [та ін.]. – К. : НІСД, 2013. – 76 с.
6. Bakushevych, I., Goshchynska, D., Martyniak, I. (2019) Decentralization and Innovative Entrepreneurial Ecosystem development for the EU-Ukraine Cross-border Cooperation. The Balanced Development of National Economy Under the Conditions of Modern World Transformation. Monograph. Daugavpils, 2019. pp. 139-152.
7. Стан фінансування АПК у 2019 році. URL: <https://minagro.gov.ua/ua/napryamki/finansova-politika/finansuvannya-z-derzhavnogo-byudzhetu/stan-finansuvannya-apk-u-2019-roci>
8. Полегенька, М. А. Особливості інноваційної діяльності в агропромислових підприємствах України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.agrosvit.info > i=8